

IKT & Pedagogisk dokumentasjon: Hvordan få inn barns synsvinkel?

Av:

Navn: Marita Pedersen

Kandidatnummer: 11

Klasse: 3IKT

Skole: Dronning Mauds Minne Høgskolen

Bacheloroppgave BAC- H003

Hovedmodell

Fordypning: IKT i lek og læring

Veileder fordypning/linje

Jan Ketil Torgersen

Veileder pedagogikk

Marit Holm Hopperstad

Trondheim, april 2014

Innholdsfortegnelse

1. Innledning:	3
2. Teori:.....	5
2.1. Foreldresamarbeid:	5
2.2. Ny rammeplan- nye krav	6
2.3. Barn og digitale verktøy i vekst.....	7
2.4. Barn med digitale verktøy- er det så farlig?.....	8
2.5. Pedagogisk dokumentasjon i barnehagen.	10
2.6. Kvalitetsutvikling av barnehagepersonalet.	11
2.7. Oppsummering.....	13
3. Metode	14
3.1. Kvalitativ metode.....	14
3.2. Kvalitativ brevmetode.....	14
3.3. Hvorfor denne metoden?.....	15
3.4. Andre metoder?.....	15
3.5. Fikk jeg svar på problemstillingen min?.....	16
3.6. Informanter	17
3.7. Gjennomføring.....	17
3.8. Bearbeiding og analyse av materiale	17
3.9. Oppsummering.....	18
4. Funn/Resultater og drøfting:	18
4.1. Barns synsvinkel og medvirkning.....	19
4.2. Kreativ og varierende dokumentasjon	21
4.3. Trygghet mellom foreldre og barnehagepersonalet	23
4.4. Framtidens barnehage	24
4.5. Oppsummering.....	26
5. Avslutning.....	27
6. Litteratur:	29

7. Vedlegg:.....	30
7.1. Vedlegg 1: Spørreundersøkelse ansatte.....	30
7.2. Vedlegg 2: Spørreundersøkelse foreldre.....	32

1. Innledning:

Barnehagene er i dag pålagt å samarbeide med barnas hjem. Dette samarbeidet handler om regelmessig kontakt med foreldre og foresatte der informasjon og begrunnelser utveksles (Kunnskapsdepartementet, 2011, s.20). Dette kan handle om den informasjonen vi i barnehagen utveksler med foreldrene i det daglige møtet i bringe- og hente situasjoner, foreldremøter og samtaler, men det handler også om den dokumentasjonen som barnehagene sender ut til foreldrene. I denne oppgaven har jeg valgt å se nærmere på hvordan barnehagene dokumenterer ut til foreldrene. Den problemstillingen som jeg har valgt å jobbe med er:

Hvordan kan en barnehage få fram barns perspektiv i pedagogisk dokumentasjon som bidrar til godt foreldresamarbeid?

Jeg har valgt å jobbe med dette temaet fordi foreldresamarbeid er noe som opptar min interesse, og den pedagogiske dokumentasjonen som vi sender ut til foreldrene har mye med foreldresamarbeid å gjøre. Gjennom dokumentasjonen vi sender ut til foreldrene i barnehagen skal foreldrene få et innblikk i hva barna gjør gjennom sin hverdag i barnehagen, noe som jeg tror opptar de fleste foreldre ettersom at de etterlater sitt aller kjæreste i barnehagen i mange timer hver dag.

Videre så handler dokumentasjonen i stor grad om hvordan vi i barnehagen dokumenterer ut til foreldrene. Gjør vi dette arbeidet på en kreativ og varierende måte som fanger foreldrenes oppmerksomhet, og som gjør til at foreldrene sitter igjen med en tilfredsstillende og trygghetsfølelse på at de voksne i barnehagen ser barna deres gjennom barnehagehverdagen. Dokumentasjonen som barnehagen sender ut til foreldrene kan være en verdifull metode for å skaffe seg informasjon og til og samtidig sikre seg at barna deres har et godt tilbud, og den kan også hjelpe foreldrene med å skape kontinuitet mellom barnehage og hjem og gi dem en mulighet til å føle at de er deltakende i barnas liv også når de ikke er fysisk tilstede med dem (Svenning, 2011, s.76). I løpet av tre studieår har jeg vært innom mange barnehager, både gjennom praksisperioder og for å gjøre opplegg sammen med en gruppe barn, og ut ifra de barnehagene som jeg har vært innom så har jeg ikke sett at dokumentasjon ut til foreldrene har blitt gjort på en kreativ og varierende måte. Det kan i stor grad virke som at barnehagene har sin faste mal på månedsbrevne sine som de følger hver uke og at dette er en ramme som de ikke tørr å bryte ut av. Dette hindrer likevel ikke samfunnet og teknologien i å ta noen steg

videre. I forhold til foreldresamarbeid og dokumentasjon så har utviklingskurven innenfor dette rast oppover i de siste årene, noe som også krever at barnehagene henger med på denne utviklingen, noe som kan by på store utfordringer for de som jobber der. Dette er noe som kan oppleves som problematisk blant de ansatte i barnehagen, men som likevel kan løses ved å lære de ansatte at data og teknologi ikke er skummelt og ved at de får en forståelse for at det kun handler om å sette seg inn i hvordan de kan utvikle seg innad i barnehagen for å kunne dokumentere på best mulig måte ovenfor foreldrene, slik at dette skjer på en tilfredsstillende måte.

Når man skal sende ut en dokumentasjon til foreldrene er også barns medvirkning en viktig faktor som man må ta hensyn til. Barns medvirkning handler om at barnehagen skal gi barna mulighet til å delta og tre frem, og i tillegg ha fokus på fellesskapet (Svenning, 2011, s.63). Barnehageloven påpeker også dette gjennom at barna i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og at de jevnlig skal få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet (Barnehageloven, 2008, § 3). Gjennom å ha fokus på dette i barnehagen kan barna få være med på å bestemme hva de ønsker å dokumentere hjem til foreldrene. Dette kan de gjøre gjennom at de er med på å bestemme hva de skal gjøre og de kan være med på selve dokumentasjonen gjennom at de får lov til å ta bilder eller filme og at de ansatte kan ta med noen av barna på å sette opp den dokumentasjonen som de sendere skal sende ut til foreldrene.

Gjennom denne oppgaven vil jeg prøve å komme fram til metoder som barnehagene kan bruke i dokumentasjonen som de sender ut til foreldre, og som samtidig får fram barns medvirkning og synsvinkel. Jeg vil komme med eksempler på hvordan barnehagene kan jobbe for at barna skal få erfaringer med bruk av digitale verktøy og at de selv får være med på å bestemme hva som skal sendes ut som dokumentasjon til foreldrene. Jeg kommer til å bruke mine egne personlige erfaringer fra mine praksisperioder og informasjonen som jeg har fått gjennom å bruke kvalitativ brevmetode som metode (se vedlegg 1 og 2), der hvor jeg har stilt aktuelle spørsmål til ansatte og foreldre i to ulike barnehager og knytte dette opp imot aktuell teori innenfor dette temaet. Ved å jobbe med denne oppgaven håper jeg å kunne sette lys på kreative og varierende metoder som kan være med på å skape god kommunikasjon og samarbeid mellom de ansatte i barnehagen og foreldre.

2. Teori:

Det temaet som jeg har valgt for min oppgave er noe som har vært av stor interesse for meg gjennom alle studieårene og som jeg har brukt mye tid på gjennom nå snart tre år. Det var derfor veldig enkelt for meg å finne ut av hva jeg skulle skrive om og hva jeg ville fokusere på. Jeg har nå vært gjennom tre praksisperioder og vært i en del andre barnehager for å gjennomføre ulike oppgaver sammen med barn. Dokumentasjon er også noe som er skrevet som en arbeidsmetode i rammeplanen, og som alle barnehager er nødt til å jobbe med.

Derimot så er det ikke presisert noe om på hvilken måte barnehagen skal dokumentere ut til foreldrene. I tillegg så er dokumentasjon noe som kan ses på som skummelt for barnehagene og det kan derfor føre til lite variasjon og nyskapning innad i barnehagene når det kommer til dette feltet. IKT som blir en sentral del i den nye rammeplanen som kommer i 2016 handler i stor grad om at barna skal få bli kjent med digitale verktøy så tidlig som mulig, dette på grunn av at vi lever i et samfunn som er i stadig endring og fordi barna som vokser opp i dag, vokser opp i et digitalt samfunn. Det er derfor viktig at de ansatte i barnehagen utvikler seg på dette området og lar barna aktivt delta på dokumentasjonen som skal sendes ut til foreldrene. Dette handler både om å gi barn opplæring i digitale verktøy, det å dokumentere fra barns synsvinkel og å gjøre barns medvirkning til et større område i barnehagene. Denne teoridelen blir bygd opp som en tverrfaglig del, da det under alle delene vil bli flettet inn teori fra begge fagene pedagogikk og IKT.

2.1. Foreldresamarbeid:

Foreldresamarbeid er noe av det viktigste man har i barnehagen, og noe som det er krav til at man har. Dette er nedskrevet i både rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver, og i barnehageloven. I rammeplanen så skrives det at barnehagen skal ha tett samarbeid med barnas hjem, altså foreldre eller andre foresatte, fordi det er foreldrene som har hovedansvaret for barnas oppdragelse og danning (Kunnskapsdepartementet, 2011, s.18). Omtrent det samme kan vi finne i barnehageloven der hvor det står at barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnets behov for lek og omsorg, og fremme danning og læring som et grunnlag for en allsidig utvikling (Barnehageloven, 2008, §1 formål, 1. ledd). Foreldresamarbeidet er noe som man bør begynne å bygge på allerede ved det første møtet mellom barnehagen og hjemmet. Bronfenbrenner har tre stikkord som kan hjelpe til å skape forbindelseslinjer mellom barnas hjem og barnehagen, og disse tre stikkordene er felles aktivitet, informasjon og kommunikasjon, og de handler om at personalet og foreldrene skal gjøre noe sammen, få vite noe om hverandre og at de skal kunne snakke sammen og ha

kontakt om spørsmål av betydning for barnets liv (Bø, 2011, s.115). Jeg har valgt å trekke fram Bronfenbrenners tre stikkord om foreldresamarbeid fordi det er tre stikkord som jeg mener er veldig relevante for å få et optimalt samarbeid med barnas hjem. Gjennom å ha god dialog med barnas foreldre eller andre foresatte vil det utviklet tillitt og trygghet mellom alle parter og det er da enklere for foreldrene å snakke med personalet om sine meninger og ideer for barnas hverdag i barnehagen.

2.2. Ny rammeplan- nye krav

Det er nå blitt kjent at det i 2016 kommer en ny og videreutviklet rammeplan som skal inneholde viktige punkter som har blitt en del av realitetene som har kommet til vårt samfunn i de senere årene, og et av disse er IKT. Teknologien og digitale verktøy er noe som er en stor del av barndommen i dag, og den vil bli en stor del av barnehagehverdagen og det pedagogiske arbeidet i framtiden.

I forhold til samarbeidet med barnas hjem som allerede står oppført i den nåværende rammeplanen så har den nye rammeplanen tatt dette et steg videre og formulert dette på en annen måte. I den nye rammeplanen har personalet i barnehagen et ansvar for å gi foreldrene nødvendig informasjon om, og en begrunnelse for barnehagens virksomhet og invitere dem til medvirkning i det pedagogiske arbeidet (Tredjeutkast-rammeplan 19-02-2014). Dette er noe som spesifiserer og som innbyr foreldre til å være mer deltakende i hva som skjer i barnehagen. Dette er også noe som jeg har skrevet om i innledningen til denne oppgaven ut ifra Bente Svennings bok i forhold til dokumentasjon i barnehagen. Dette handler om at dokumentasjonen kan gi foreldrene mulighet til å komme med tanker og ideer som barnehagen kan bruke i sitt arbeid, og det kan hjelpe til med å skape kontinuitet mellom barnehage og hjem gjennom at foreldrene føler at de er deltakende i barnas liv selv om de ikke er fysisk tilstede (Svenning, 2011).

Videre så kan man se på delen som handler om at barnehagen skal få inn mer av barns medvirkning og barns synsvinkel i sin dokumentasjon. Barns medvirkning handler jo om at barna skal få være mer deltakende i sin hverdag i barnehagen og barns synsvinkel om at dokumentasjon som blir tatt skal kunne ses fra barns synsvinkel. Når det kommer til medvirkning i den nye rammeplanen så handler dette om at alle barna må få anledning til å ytre seg og få svar, og lek kan betraktes som en ytringsform (Tredjeutkast-rammeplan 19-02-2014). Videre så står det at medansvar også er en side ved medvirkning, og at dette kan handle om delansvar for arbeidsoppgaver i barnehagens hverdagsliv, i rutiner og til fest

(Tredjeutkast-rammeplan 19-02-2014). Når jeg tenker på delansvar for arbeidsoppgaver i barnehagens hverdagsliv så kan dette handle om å hjelpe til å rydde av bordet etter et måltid, men det kan også handle om deltakelse innenfor dokumentasjon. Barnehagen er pliktig til å dokumentere ut til foreldrene, og dette er noe som barna kan bli mer deltakende i, og her kommer IKT delen inn i den nye rammeplanen. I tillegg til at den nye rammeplanen nå får et nytt fagområde som heter språk, symbol og tekst så har det kommet inn en IKT del under nesten alle fagområdene, der det står at barnehagen har ansvar for at barna skal få kjennskap til digitale verktøy. For eksempel under det nye fagområdet, skal barna få erfaring med bilder, tekster og digitale medier (Tredjeutkast-rammeplan 19-02-2014). Dette betyr at barna i framtiden skal få en større deltakelse i den pedagogiske dokumentasjonen i barnehagen. Her handler det om at barna må få lov til å lære seg for eksempel å bruke et fotoapparat, og at de kan bruke det til å dokumentere sin hverdag i barnehagen, være med å plukke ut de bildene som de enten ønsker å ta med hjem til foreldrene eller som barnehagen kan bruke i dokumentasjonen som sendes ut til foreldrene. I tillegg så kan barna få være med på å bestemme hva som skal stå i dokumentasjonen ved at de ansatte i barnehagen snakker med barna og får med de inntrykkene som barna sitter igjen med etter turer eller prosjekter som de har hatt i barnehagen. Gjennom gode relasjoner og gjennom en positiv dialog mellom barna og personalet skapes det gode forutsetninger for å ta barns medvirkning på alvor (Aasgaard, 2013, s.25). Ved aktivt å jobbe med dette i barnehagen kan de derfor få inn barns medvirkning og barns synsvinkel i barnehagehverdagen og innenfor pedagogisk dokumentasjon.

2.3. Barn og digitale verktøy i vekst.

Det er ikke til å komme bort ifra at vi i vårt samfunn er inne i en helt ny tid. Utviklingen som har skjedd innenfor bare de siste 10-15 årene har gjort noe med oss mennesker. Man kan bare se i løpet av de siste 10-årene, hvor langt teknologien har kommet og vokst fram i full fart. Barna som vokser opp i dag blir introdusert for sosiale medier og digitale verktøy tidligere enn noen gang. Jeg ser barn som knapt har begynt på skolen som går rundt med iPhone, blir medlemmer på ulike sider på internett og eier enten et nettbrett eller en data. Likeså har jeg observert når jeg har vært på ferier at barn går rundt med egne digital kamera og dokumenterer ferien sin. Grunnen til at dette har kommet inn som en del av barnas hverdag i dag er at alle de hverdagsteknologiske apparatene som finnes i dag har gått kraftig ned i pris, og det er derfor lettere for foreldrene å la barna være i kontakt med dem (Torgersen, 2012, s.37). Det er dette som har blitt det nye og moderne samfunnet som vi lever i, og som er en del av barndommen og framtiden.

Videre så kan man jo se at datamaskiner, musikkspillere/- opptakere, mobiltelefoner og nettbrett lar seg operere på en mye mer intuitiv måte nå enn før (Torgersen, 2012, s.37). Dette kan for eksempel ha noe å gjøre med at mye av det digitale verktøyet som man får kjøpt i dag ikke blir styrt av et tastatur og en mus, men har skjermer som er berøringsfølsomme, noe som er i tråd med små barns måte å handle og tenke på. (Torgersen, 2012, s.37). Det at barna får tilgang til og kommer i kontakt med digitale verktøy er noe som ses på som positivt. De får via å komme i kontakt med dette, muligheter til å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter innenfor dette, og på denne måten er de mer rustet til å takle overgangen fra barnehagen til skolen, samt at prisreduksjonen på alle de digitale verktøyene har gått så kraftig ned i pris at det ikke blir det største økonomiske tapet om noe skulle bli ødelagt. Likevel er dette en økonomisk utgift som barnehagene står ovenfor i 2016 når den nye rammeplanen blir innført, som jeg skrev om tidligere (se 2.2). Da kommer IKT- faget inn under fagområdene og det blir stilt krav til barnehagene om at barna skal være i kontakt med digitale verktøy under barnehagehverdagen. Dette kan ha noe med at det i skolen nå i dag, blir brukt mye av digitale verktøy i undervisningen som foregår der.

2.4. Barn med digitale verktøy- er det så farlig?

I den nye rammeplanen blir det at barn skal være i kontakt med digitale verktøy i hverdagen et faktum, men allerede i dag kan digitale verktøy brukes av barn på tvers av de sju fagområdene i rammeplanen. Det at barna allerede i dag får være daglig i kontakt med digitale verktøy er med på å gjøre barna fortrolige med teknologien og mulighetene, og det bidrar til å motvirke forskjeller ut ifra kjønn, etnisitet og sosial bakgrunn (Bølgan, 2009, s.21). Når det kommer til arbeid med digitale verktøy i barnehagen må dette selvsagt være tilpasset barnas behov, alder og interesser, barnegruppens sammensetning og andre forutsetninger, men alle barna må få en mulighet til å delta, uansett utviklingsnivå (Bølgan, 2009, s.21).

Det at barn er i kontakt med digitale verktøy i barnehagen er noe som personalet kan se på som skummelt. Mange kan tro at barna ikke er i stand til å ta vare på å bruke de digitale verktøyene. De kan også se på det som at barna kan komme til å ødelegge dem og da kan det bli dyrt å erstatte det som blir ødelagt som for eksempel digitalkamera, data, nettbrett og filmkamera. Som jeg nevnte i forrige avsnitt så har det blitt vanlig at barn kommer tidlig i kontakt med digitale verktøy fordi prisene har gått mye ned i pris. Likevel så er det fremdeles barn som ikke får lov til å bruke digitale verktøy hjemme og disse barna møter derfor større

utfordringer med IKT bruk i skolen enn de barna som allerede har erfaring med det (Bølgan, 2009, s.23).

I barnehagen er det viktig at man legger til rette for at barna kan tenke, være kreative og løse problemer med andre, og barna bør få en mulighet til å gjøre seg konkrete erfaringer med at datamaskinen kan brukes til andre ting enn dataspill, og at det kan være spennende å arbeide med andre digitale verktøy også (Bølgan, 2009, s.22). Det er ikke alle voksne som har interesse for digitale verktøy, men om man jobber i barnehagen er det likevel viktig at vi gir barna de beste forutsetningene for å møte fremtiden og utviklingen på en skapende, kreativ, lærende og kritisk måte (Bølgan, 2009, s.22). Barnehagen kan legge et godt grunnlag for livslang læring hvis de støtter barns nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst ved hjelp av digitale verktøy og ved å ta barnas digitale verden inn i barnehagen (Bølgan, 2009, s.22). Dette kan de gjøre nettopp ved å la barna slippe til å komme fram å jobbe med digitale verktøy i barnehagen. Barn flest har interesse for en eller annen form for digitale verktøy og dette er noe man kan kartlegge og jobbe med i barnehagen. Det er viktig at barna blir kjent med alle de digitale verktøyene og får mulighet til å prøve dem ut og se hvordan de fungerer. Dette gjelder alle barna, både de som er kjent med dem hjemmefra og de som ikke har noen erfaring med seg fra hjemmet.

Det å la barn jobbe med digitale verktøy i barnehagen er ikke noe som skal ses på som farlig og det er det heller ikke. Det handler i stor grad om hvordan vi i barnehagen legger fram de digitale verktøyene for dem. Skal man la barna jobbe med et digitalt verktøy som for eksempel digitalkamera i barnehagen så holder det ikke med at personalet gir det til barna og går ut ifra at de vet resten selv. Det er viktig at vi presenterer det for dem. Forklarer dem, snakker med dem og spør dem. Hold fram kameraet og spør dem om de vet hva det er for noe, og hva man bruker det til. Spør dem om noen har brukt et kamera før og om eventuelt noen kan komme fram og vise til resten hvordan man bruker et kamera. Hvis man skal begynne å jobbe med kamera i barnehagen så kan man lære barna at kameraet bestandig skal henge i en snor rundt halsen eller rundt håndleddet, og at de må være påpasselige når de bruker det (Bølgan, 2009, s.82). Ved at vi slipper til barna som fotografer, får vi se andre foto enn de fotoene som de voksne tar fordi barna deltar i dokumentasjonen med andre perspektiver (Bølgan, 2009, s.82). Det å få fram barneperspektivet i dokumentasjon er noe som jeg har nevnt tidligere og noe som er viktig for meg, fordi dette kan være veldig meningsfullt for foreldrene og bidra til gode samtaler mellom foreldrene og barna hjemme.

Skal man jobbe med noe som et kamera i barnehagen er det viktig at man gjør seg kjent med de ulike kameraene som finnes på markedet og finne det kameraet som er best egnet for barn. Når man skal skaffe et kamera som skal brukes av barn er det viktig at man finner et robust kamera som ligger godt i en barnehånd og som har et oversiktlig og lettlest menysystem som det er lett og finne fram i, og som gjør kameraet enkelt å bruke (Bølgan, 2009, s.87).

Knappene for å slå av og på kameraet og for å ta bildene, bør ikke være for tette, da det kan utgjøre at kameraet blir slått av i stedet for at det tar bilder (Bølgan, 2009, s.87).

Jeg vil gjerne få fram at det ikke trenger å være så farlig som mange i barnehagen tror det er å slippe barna til innenfor arbeidet med digitale verktøy i barnehagen. Alt handler stort sett om hvordan vi presenterer verktøyene for barna og at man finner ut hva som er best for barn å jobbe med. Innenfor det meste av digitale verktøy i dag så finnes det mye som er tilpasset for barn gjennom at de er enkle å håndtere for barn uten at prisen trenger å være for høy.

2.5. Pedagogisk dokumentasjon i barnehagen.

I dagens rammeplan har barnehagepersonalet plikt til å dokumentere ut til foreldrene, men det er ikke satt noen rammer for hvordan denne dokumentasjonen skal foregå (Svenning, 2011, s.71). For meg så virker det som at barnehagene har en fast mal som de følger og som de ikke klarer å gå litt ut ifra for å prøve noe nytt og varierende når de skal dokumentere ut til foreldrene. Hvordan personalet kan utvikle seg for å bli enda bedre er noe jeg skal ta for meg i neste avsnitt (se 2.6). I denne delen vil jeg legge fram hvordan barnehagene kan jobbe med å få fram barns synsvinkel i den pedagogiske dokumentasjonen i barnehagen,

Som jeg nevnte innledningsvis så er barnehagen noe som kan virke som skjult for foreldrene, og dokumentasjonen som barnehagen sender ut kan derfor bli en verdifull metode for foreldrene til å sikre seg at barna har det godt i barnehagen (Svenning, 2011, s.76). Hvis barnehagene i tillegg er åpne for tilbakemeldinger fra foreldrene på dokumentasjonen som sendes ut, kan foreldrene komme med tanker og ideer som kan benyttes i barnehagen og foreldrene føler dermed at de er deltakende i barnas hverdag selv om de ikke er fysisk tilstede (Svenning, 2011, s.77). Dette er også en del av det som venter oss i framtiden og som også er et krav i den nye rammeplanen som kommer i 2016. Der stilles det krav til at barnehagepersonalet skal invitere foreldrene i det pedagogiske arbeidet i barnehagen (Tredjeutkast-rammeplan 19-02-2014). Men så kommer vi til den delen hvor det som er viktigst for foreldrene kommer inn, nemlig barna.

Når det kommer til å la barna få være med å dokumentere sin hverdag i barnehagen er å la barna få ta bilder av det som skjer i barnehagen og av hva som opptar dem akkurat der og da, la barna få velge ut de bildene som de liker best og spesielt bilder som de selv er med på og snakk med dem hva som skjer på bildene og hva de har tatt bilder av (Høiland & Winje, 2010, s.53). Videre kan barn utstyres med kamera for å dokumentere noe som skjer på en annen avdeling på barnehagen eller ved spesielle hendelser i barnehagen som sommerfest, lucia og liknende (Høiland & Winje, 2010. s.54). Ved å slippe løs barna med kamera får vi i barnehagene og foreldrene dokumentasjon fra barns synsvinkel. Vi får bli med inn i barnas verden og ta del i det som opptar dem samt at det å la barna ta en sentral del i dokumentasjonen går under barns medvirkning, barns læring og danning, samt at det kan være med på å gi barna en mestringfølelse og en følelse av å delta og å være en del av noe stort.

Det å la barn delta i dokumentasjonen i barnehagen handler om å la barna slippe til og at de får være med å dokumentere sin hverdag og det som er viktig for dem. Mens de voksne kanskje kun ser det store bildet så ser barna det lille. Med dette mener jeg at barn er opptatt av de små tingene som den steinen eller de bladene eller støvlene sine. Det er selvfølgelig flott å fint av de voksne å fotografere når barna for eksempel sitter rundt bålet på tur og dette er også noe som de må fortsette med, men det er også viktig å ta med hva barna ser på turene gjennom bildene som barna tar. Det at barna kan være med å dokumentere på sin måte med å ta bilder av det de ser på turene. En blanding av dette gir foreldrene en innsikt i hvordan barna deres har det på tur og hva barna deres ser.

2.6. Kvalitetsutvikling av barnehagepersonalet.

Som jeg nevnte i forrige avsnitt så kan det virke som at når det kommer til dokumentasjon i barnehagen så kan det virke som at barnehagepersonalet i dagens barnehager har kjørt seg fast i et bestemt mønster på hvordan man kan eller skal dokumentere ut til foreldrene. I og med at dette ser ut til å være tilfellet, så har ikke barnehagepersonalet beveget seg i takt med det samfunnet som vi lever i nå i dag. Jeg vil påpeke at dette selvfølgelig ikke alle barnehager da det har vokst fram også en god del barnehager de senere årene som har en bred IKT-kompetanse, og som bruker denne på en god måte i forbindelse med blant annet dokumentasjonen som går ut til foreldrene, og som lærer barna å bruke digitale verktøy.

Hvis man tenker på kvalitetsutvikling av barnehagepersonalet kan man sette dette sammen med ordet barnehagekvalitet. En definisjon på barnehagekvalitet kan handle om barnas, foreldrenes og de ansattes oppfatninger av og erfaringer av barnehagen, og i hvor stor eller

hvilken grad barnehagen oppfyller faglige og samfunnsmessige kriterier på hva en god barnehage er (Kvistad & Søbstad, 2013, s.29). Når det kommer til den siste som handler om samfunnsmessige kriterier så handler dette om hva samfunnet mener er god kvalitet i barnehagen og de samfunnsmessige endringene som vi opplever stadig, og IKT har nå blitt en del av det samfunnet vi lever i.

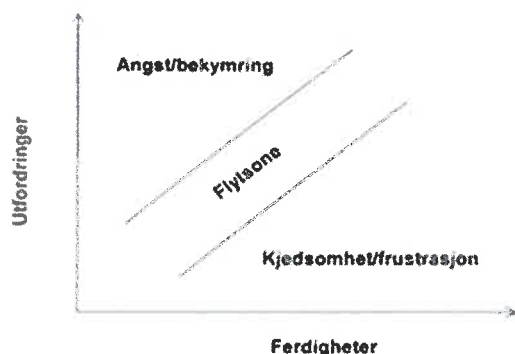
Når det kommer til å ta i bruk IKT i barnehagen så kan dette klassifiseres inn i fem idealtyper i følge Rogers, og disse kalles innovatører, de tidlige mottakerne, den tidlige majoriteten, den sene majoriteten og vegrere (Bølgan, 2009, s.48). Jeg skal nå gå nærmere inn på disse.

1. Innovatørene: De som er innenfor denne klassen har interesse for teknologien, vil gjerne prøve ut det nye, og de rundt kan gjerne synes at de har sære interesser og at de er nerdete. De som er i klassen innovatører bidrar til å vekke interessen for det nye i barnehagen.
2. De tidlige mottakerne: Blir sett på som «alminnelige» mennesker og oppleves som mindre sære enn innovatørene. De tidlige mottakerne er de som fungerer som forbilder for kollegaer og blir forandringsagenter.
3. Den tidlige majoriteten: Disse vil helst ha en form for garanti før de går i gang, og det er stor avstand mellom denne og de to første.
4. Den sene majoriteten: De som havner under denne klassen er de som kommer inn i digitale aktiviteter lenge etter det er blitt en selvfølgelighet for de fleste andre. De krever full sikkerhet for at alt fungerer, og for at alle føler seg trygge før de tar teknologien i bruk.
5. Vegrere: Vegrerne bruker lang tid på å akseptere at den digitale teknologien skal få en plass i barnehagen.

(Bølgan, 2009, s.48).

For at IKT skal bli en del av barnehagehverdagen og for at denne overgangen skal oppleves som lite farlig og bli til en god opplevelse for personalet så tror jeg at man bør sette i gang dette arbeidet så tidlig som mulig slik at alle får tilnærme seg dette på en måte som oppleves som god og trygg for hver enkelt. Dette handler mye om at personalet i barnehagen skal få oppleve å være i en flytsone, hvor de kjenner at utfordringene er greie og at de kan takle det som nå kommer til å bli en stor del av barnehagen i framtiden. Flytsonemodellen ble utviklet av Csikszentmihalyi og handler om mestring og motivasjon (Skogen m.fl. 2013, s.35).

Modellen viser at utfordringene må ikke være for enkle, fordi medarbeideren da fort kan

Figur 1. Flytsonemodellen

flytsonemodellen er å oppnå medarbeidere som er interesserte og som hele tiden befinner seg i den såkalte flytsonen (Skogen m.fl. 2013, s.35).

Som man da ser så finnes det mange ulike mennesker i barnehagene, med ulike forutsetninger. Det er likevel ikke til å komme bort ifra at barnehagene nå og fram i tid går gjennom en utvikling som alle som jobber i barnehagene må være deltakende i for at denne overgangen skal gå så bra som mulig og for at alle skal få muligheten til å delta i disse endringene som nå skjer. Det handler i stor grad om å ufarliggjøre endringene som skjer slik at om ikke alle, men flest mulig skaffer seg kompetanse nok til å møte den nye barnehagen. Som leder handler det om å kjenne sine ansatte og deres begrensninger og forutsetninger og jobbe med alle ut ifra dette slik at alle tør å begynne å jobbe med digitale verktøy sammen med barna og får evnen til å lære barna å bruke de digitale verktøyene og få fram deres synsvinkel uten at de skal utvikle angst eller for den del kjedsomhet, men at de sammen med barna havner i en flytzone og skaper god barnehagekvalitet.

2.7. Oppsummering.

Gjennom dette kapittelet har jeg gått gjennom ulike sider og perspektiver rundt det pedagogiske arbeidet i barnehagen, og hvordan barnehagene kan jobbe aktivt med dokumentasjon sammen med barna for at barna skal få en opplevelse av å være deltagende når det kommer til å dokumentere sin hverdag i barnehagen. Jeg har tatt tak i den nye rammeplanen slik den ser ut i dag og gått inn i forskjellige deler av den for å få fram hva vi kan vente oss av krav når den kommer i 2016. I tillegg så har jeg gått inn på hva foreldrene kan føle når det kommer til samarbeidet med barnehagene og hvordan de kan oppleve barnehagene slik som de er nå, og satt dette sammen med hvordan barnehagene kan legge opp sitt arbeide for å få det beste ut av samarbeidet med foreldrene. Det siste jeg tok tak i under dette kapittelet var hvordan barnehagene kan jobbe aktivt med å utvikle kompetansen til sine ansatte slik at alle ansatte i barnehagene utvikler seg i takt med endringene i samfunnet.

3. Metode

For å finne svar på det jeg lurte på innenfor dette emnet, måtte jeg finne en metode som jeg kunne bruke. Jeg måtte finne en metode som kunne gi meg best mulig svar og fra mange forskjellige synsvinkler. Jeg ville få fram foreldrenes side og deres oppfatning av dokumentasjonen som de får fra barnehagen. I tillegg ville jeg at de ansatte i barnehagen også skulle få mulighet til å svare og komme med sin oppfatning av hvordan de mener de dokumenterer ut til foreldrene og om de gjør det på en måte som er tilfredsstillende for foreldregruppen og som samtidig har barneperspektivet i fokus. Jeg fant derfor ut at den metoden som passet best for min oppgave var kvalitativt intervju i brevform.

3.1. Kvalitativ metode

Det som kjennetegner den kvalitative metoden er at den inneholder kvalitative data som for eksempel intervjudata, observasjonsdata, tekst og dokumenter og lyd- og billedopptak, og disse dataene er samlet inn gjennom ulike kvalitative metoder og de mest brukte innenfor dette er intervjuer og observasjoner (Larsen, 2012, s.82). Kvalitativ handler om at intervjuet tar sikte på å få fram nyanserte beskrivelser av den situasjonen som intervjupersonen befinner seg i (Dalland, 2012, s.156). Kvalitativt intervju, som jeg har benyttet meg av under denne oppgaven er et intervju som kan være mer eller mindre strukturert, og jeg har valgt et strukturert intervju, noe som betyr at jeg laget en liste med ferdige spørsmål som ble stilt i en fast rekkefølge (se vedlegg 1 og 2), men som ikke hadde ferdig formulerte svar, noe som skiller det kvalitative fra det kvantitative (Larsen, 2012, s.82). Dette er en av grunnene til at jeg valgte det kvalitative intervjuet, fordi at under et kvalitativt intervju er det informanten selv som former svarene sine (Larsen, 2012, s.82). Dette var noe som var viktig for meg når jeg skulle jobbe med denne oppgaven og dette temaet. Det å bruke en metode som fikk fram svarernes egne meninger under intervjuet, og ikke ha et intervju der de måtte krysse av det som det følte passet best opp imot deres meninger.

3.2. Kvalitativ brevmetode

Det som kjennetegner denne metoden best er intervju med intervjueskjema. Andre ord for denne metoden er også postmetode eller e-post metode. Metoden handler om at forskeren lager et intervjueskjema med ferdig formulerte spørsmål, som skal til sammen gi et godt grunnlag for å dekke problemstillingen for oppgaven og de temaene som inngår i den (Larsen, 2012, s.83). Når man har et brevintervju er man ikke selv tilstede når informantene svarer på spørsmålene. Det jeg gjorde var å lage intervjuguider (se vedlegg 1 og 2), som jeg leverte ut i

to forskjellige barnehager. Det var intervju til foreldrene og til de ansatte. Alle foreldre og ansatte fikk hvert sitt intervju, som jeg etter 2-4 uker samlet inn igjen. Jeg var derfor ikke med på selve intervjuet selv. Det er derfor en veldig trygg intervjumetode føler jeg i og med at jeg ikke tok del i det og det blir derfor veldig anonymt i fordi jeg ikke har noe forhold til hverken personale eller foreldrene slik at jeg kunne identifisere dem via svarene som kom inn.

3.3. Hvorfor denne metoden?

Jeg valgte å bruke denne metoden, fordi jeg følte at det var den metoden som passet meg best i forhold til mitt ståsted. For meg så er intervju noe som man kan se på som en stor utfordring som jeg ikke helt mestrer. Det er absolutt noe som jeg må trene på og som jeg ser at jeg kan utvikle meg på, men i forhold til denne oppgaven valgte jeg noe som jeg følte var trygt for og som kunne hjelpe meg og gi meg best mulig svar på det jeg lurte på. Noe som kan ses på som både en styrke og en svakhet ved bruk av denne metoden er det at jeg ikke sitter sammen med informantene når det svarer på spørsmålene. Jeg vil tro at når man stiller spørsmål i forhold til en slik oppgave kan det godt være en styrke å sitte i samme rom og stille spørsmålene til informantene. Men igjen, for å bevare svarene så anonym som overhode mulig, så ser jeg på det som best å bruke denne metoden da jeg gjennom å bruke den ikke får noen som helst forhold til de som har valgt å besvare intervjuene mine. Styrken ved å sitte i samme rom som informantene kan også være at man kan få utdypet svarene på spørsmålene mer, ved å komme med oppfølgingsspørsmål. Jeg ser jo på noen av de intervjuene som jeg har fått inn at det er noen som har gitt meg relativt korte svar som ja og nei og uten å utdype noe spesielt, men igjen så har jeg fått inn mange godt besvarte intervju der foreldre og ansatte virkelig har satt seg inn i og gjort en god jobb med å besvare intervjuene som jeg har sendt ut til dem. Jeg føler derfor jeg fikk gode svar gjennom å benytte denne metoden til oppgaven min noe som også vil komme fram senere i denne oppgaven når vi kommer til funn og drøftingsdelen.

3.4. Andre metoder?

Kunne jeg ha brukt andre metoder for å komme fram til svarene jeg søkte på denne oppgaven? Jeg kunne sikkert ha brukt mange av de andre metodene innenfor det kvalitative og jeg kunne også ha valgt å bruke en kvantitativ metode under innsamlingen av data til denne oppgaven, men jeg tror det handler om å finne en metode som man kjenner at passer til seg selv. Man må kjenne litt på hva er best for meg og hvordan kan metode kan jeg bruke slik at det gagnar meg i det videre arbeidet med denne oppgaven og denne problemstillingen. En metode jeg i større grad ser at jeg kunne ha brukt i denne oppgaven i forhold til

problemstillingen som har barn i fokus er observasjon. Denne metoden handler om iakttagelser, hovedsakelig ved hjelp av synssansen (Larsen, 2012, s.88). Under en observasjon er vi tilstede i en situasjon som er relevant for studien og registrerer iakttagelser på bakgrunn av sanseinntrykk, og vi kan gjøre dette gjennom deltakende- eller ikke- deltakende observasjon (Larsen, 2012, s.89). I og med at mine studier handler om barna så kunne jeg med stor fordel jobbet med observasjon av dem i bruk av digitale verktøy, men i og med at ingen av barnehagene har noe stort fokus på dette så ville jeg kanskje ikke fått så mye informasjon ut av det. Da måtte jeg eventuelt ha søkt etter barnehager som har dette som et fokus. Et eksempel på en slik barnehage har man for eksempel i Oslo. I en barnehage på Haugestua i Oslo sendes barna ut med kamera over skulderen for å dokumentere verden slik de ser den og de bildene som barna tar skrives ut og henges opp, eller sendes med barna hjem for å gi foreldrene inntrykk av hva dagen har gått med til (Bjørkeng, 2011, s. 21). Hadde jeg funnet en barnehage som jeg nevnte i eksemplet over kunne jeg hatt stor nytte av å samle inn data til oppgaven min gjennom å følge og observere dette. Det finnes sikkert slike barnehager i Trondheim også, men det var mer sikkert å bruke barnehager som man kjenner til og som vil bli brukt i forbindelse med bachelor, samt at svar som man får gjennom disse undersøkelsene, gir meg ting og tenke på i forbindelse med hva barnehagene kan gjøre for å synliggjøre barneperspektivet mer. Jeg synes det her er viktig og påpeke at det som kommer fram i denne oppgaven er eksempler og ikke en fasit på hvordan ting bør gjøres i barnehagene.

3.5. Fikk jeg svar på problemstillingen min?

Som man kan se i intervjuguidene mine så startet jeg denne oppgaven med en helt annen problemstilling enn den jeg har endt opp med nå (se vedlegg 1 og 2). Svarene som jeg fikk på en del av intervjuene som jeg sendte ut til foreldrene fikk meg til å skifte retning i oppgaven og dermed kom det fram en ny problemstilling. Så jeg vil si at jeg fikk kanskje ikke svaret på det jeg egentlig hadde tenkt å fokusere på, men jeg fikk en god ide på hva jeg heller ville jobbe med som samtidig gjorde til at jeg fortsatt er inne på noe som jeg brenner for. Det er en av de tingene jeg synes er utrolig spennende med slike oppgaver. Det at man går ut med en formening om hva man ønsker å skrive om, gjerne noe man da brenner for slik som jeg gjør, og når man har jobbet og fått samlet inn de dataene som man trenger så er det noe helt annet man ser i svarene som man har fått. All den informasjonen som man samler inn gir forskeren hjelp til å forstå forskningen fra informantenes perspektiv (Postholm, 2011, s. 71). På forhånd kan forskeren ha noen av kategoriene klare, men om man driver med kvalitativ forskning er man også klar over at hver av disse kategoriene kan bli avkrefet og at kategorier som man

ikke hadde tenkt på forhånd kan dukke opp (Postholm, 2011, s.71). Dette var nettopp det som skjedde til meg da jeg fikk inn svarene på mine intervju. Utfordringen jeg fikk gjennom dette var å finne en passende problemstilling ut ifra svarene som jeg hadde foran meg som tok for seg det viktige temaet om barns medvirkning og synsvinkel samtidig som jeg fikk med Ikt og arbeidet med digitale verktøy og foreldresamarbeid.

3.6. Informanter

Informantene er de som gir informasjon om noe, og dette noe er noe som informanten kjenner til og kan gi opplysninger om (Postholm, 2011, s.84). Informantene som jeg brukte under min datainnsamling var foreldre og ansatte i to forskjellige barnehager. Ved at jeg brukte to forskjellige informanter og to forskjellige barnehager ga dette meg svar fra ulike perspektiver og fra ulike steder og to ulike barnehager som lå et godt stykke fra hverandre. I tillegg så var den ene barnehagen en privat familiedrevet barnehage og den andre var en kommunal barnehage, noe som jeg tenkte at også kunne utgjøre en forskjell i de svarene som jeg fikk inn, men dette kommer jeg tilbake til i kapittel 4. Jeg fikk inn omtrent halvparten av intervjuene som jeg sendte ut, men jeg ga alle foreldre og ansatte muligheten til å svare og til å si sine meninger i intervjuene mine. Jeg informerte om at det var helt frivillig å delta og at alt materiale skulle være fullstendig anonymt, for jeg tror at det å skulle svare ærlig på slike intervju er noe som kan være utfordrende for noen av informantene, alt ettersom hva temaet for intervjuet er og hvilke meninger de sitter inne med.

3.7. Gjennomføring

For å gjennomføre dette intervjuet så var jeg ikke tilstede og deltakende som jeg har nevnt tidligere i dette kapittelet. Jeg laget et intervju til foreldre og et til de ansatte som man ser i mine to vedlegg (se vedlegg 1 og 2). Jeg var i møte med styrerne i de to barnehagene og la igjen nok intervjuer til alle ansatte og foreldre på en avdeling i hver av barnehagene, som styrerne skulle ta hånd om og levere ut. Etter 2-4 uker gikk jeg tilbake i barnehagene og samlet inn de intervjuene som hadde kommet inn for så å begynne å gå igjennom svarene og finne ut av det jeg hadde fått inn av materiale, om jeg hadde fått svar på det jeg lurte på og hvordan jeg kunne bruke dette i min oppgave.

3.8. Bearbeiding og analyse av materiale

Som jeg har nevnt i forrige avsnitt så begynte jeg etter å ha samlet inn intervjuene mine i barnehagene, å bearbeide og sortere ut de svarene jeg hadde fått. Jeg laget meg en perm hvor

jeg plasserte svarene mine inn i forskjellige kategorier, eventuelt hva jeg var sikker på at jeg måtte ha med å bruke, hva jeg måtte finne plass til å få med, hva jeg eventuelt kunne ta med å bruke og hva jeg ikke så for meg at jeg kunne bruke. Jeg tok vare på alle svarene mine, selv de som jeg ikke så for meg at jeg kunne få bruk for i min oppgave, fordi at jeg følte ikke at jeg kunne avskrive alt med en gang. Jeg så for meg at noe av det kunne kanskje bli nyttig for meg å bruke når jeg ført kom til kapittelet om funn, resultater og drøfting. Jeg syntes selv det var mange interessante svar jeg fikk på intervjuene mine og det var noen av de svarene jeg fikk inn som fikk meg til å endre mening om hva jeg hadde lyst til å fokusere på under denne oppgaven.

3.9. Oppsummering

Gjennom dette metodekapittelet har jeg gått igjennom hvilken metode jeg brukte for å samle inn data til min oppgave. Videre så har jeg skrevet om hvorfor denne metoden er noe som passet akkurat for meg og jeg har påpekt flere andre metoder innenfor det kvalitative som jeg kunne ha brukt for å jobbe med dette. Jeg har også skrevet litt om hvordan det har vært å jobbet med den metoden som jeg valgte i forhold til problemstillingen som jeg hadde satt meg og utfordringer ved det. Til slutt har jeg skrevet om informantene som jeg brukte, gjennomføringen av intervjuene mine og bearbeiding og analyse av det materialet som jeg satt igjen med etter å ha gjennomført alle intervjuene.

Når du jobber med en slik oppgave eller andre oppgaver, så er det viktig at du finner en metode som passer akkurat for deg. Du må finne metoder som du er komfortabel med og som du tror kan hjelpe deg å finne svarene på det du leter etter. Du må også tenkte godt igjennom på forhånd hvem som kan være dine informanter og som kan gi deg best mulig svar på de spørsmålene som du har, men også være åpen for å se på andre muligheter som kan gi deg enten like eller kanskje bedre svar på det du søker.

4. Funn/Resultater og drøfting:

IKT er, som jeg har nevnt mye gjennom denne oppgaven, noe som er relativt nytt i barnehagene. Det er derfor noe som kan ses på som både skummelt og spennende for mange av de som jobber i barnehagene. Dette kommer an på hvilke interesser man har og aldersgrupper. Det er likevel slik at noen barnehager har jobbet med dette en stund, noen har nettopp begynt med det, og noen kvier seg for å begynne å bruke digitale verktøy i barnehagen. Så kommer vi til hovedpersonene i barnehagene, barna. Hvor deltakende er barna

når det kommer til bruk av digitale verktøy i pedagogisk dokumentasjon i barnehagen? Får barna være deltakende i å dokumentere sin hverdag i barnehagene i dag, eller blir de satt på sidelinjen? Under denne delen vil jeg legge fram mine funn og drøfte dem opp imot mine egne erfaringer på dette området. Jeg har brukt to barnehager for å samle inn dataen som jeg nå kommer til å legge fram. Det er derfor veldig viktig for meg å si at dette er kun to av mange barnehager og at alle barnehager har forskjellige forutsetninger og jobber på forskjellige måter. Derfor er ikke denne oppgaven et endelig svar på hvordan IKT-kompetansen blant personalet i barnehagene er i dag og den er ikke et svar på i hvor stor grad barns synsvinkel blir tatt hensyn til i barnehagene i dag.

Jeg har under de to siste praksisperiodene mine interessert meg for dette med barn og kamerabruk, fordi vi så ofte ser at det kun er personalet som bruker kameraene for å dokumentere turer, prosjekter og liknende. Jeg spurte derfor de pedagogiske lederne på avdelingene som jeg var på om de lot barna få lov til å bruke kamera og dokumentere sin hverdag selv. Svarene jeg fikk var «nei», fra begge barnehagene. Begrunnelsen var: «et kamera koster mye penger, og om det skulle bli ødelagt blir dette en stor utgift for barnehagen», «vi har et nokså dyrt kamera i vår barnehage og det er derfor ikke noe vi lar barna holde på med». Selv har jeg jobbet med kamera sammen med barn og erfaringene med dette vil jeg nå ta med meg inn i drøftingsdelen min. Jeg har gjennomført intervjuer i to forskjellige barnehager. Den ene barnehagen er en kommunal barnehage og den andre er en privat foreldredrevet barnehage.

Dette kapittelet vil bli delt inn i ulike deler, hvor jeg først presenterer de funnene som jeg har gjort gjennom å jobbe med denne oppgaven og deretter drøfte dem ut ifra mine egne erfaringer. Jeg velger å gjøre det på denne måten fordi det er en måte som fungerer best for meg, og som jeg føler gir en god flyt og sammenheng i oppgaven.

4.1. Barns synsvinkel og medvirkning

Barns medvirkning er noe som står sentralt i alle barnehager, og det kreves gjennom barnehageloven og rammeplanen at det skal være en del av barnehagehverdagen. Barna skal få mulighet til å ytre sine meninger og være med på å forme sin egen hverdag (Kunnskapsdepartementet, 2006, s.17). Gjennom dette skal også barns synsvinkel komme inn, og det er her mange barnehager i dag kanskje har noe å jobbe med i forhold til hva vi kan vente oss i framtiden. I 2016 kommer det en ny rammeplan som stiller nye krav til oss som skal jobbe i barnehagen (se 2.2), og som er utviklet slik at den skal gå i ett med det samfunnet

som vi lever i. Dette handler om at barna skal få komme mer i kontakt med digitale verktøy, noe som igjen kan settes sammen med barns synsvinkel og medvirkning.

I mitt brevintervju med ansatte og foreldrene stilte jeg spørsmål om de følte at barns synsvinkel kom fram i dokumentasjonen deres. I den ene barnehagen svarte en ansatt:

«Prøver å dokumentere konkrete opplevelser og reaksjoner fra prosjekter og aktiviteter. Disse er da naturlig nok basert på samtaler med- og observasjoner av barna.»

Foreldrenes svar i samme barnehage var «nei», mens et svar fra foreldrene var slik:

«Tja. Hender at det står litt om barnas opplevelse av turer eller tema de har hatt.»

Gjennom disse svarene kan det virke som at barna blir spurt av og til om opplevelser de har hatt rundt turer de har vært på eller tema/ prosjekter de har jobbet med i barnehagen, og som videre da sendes ut til foreldrene. Videre så kan man da spørre: Hva med bildene som sendes ut? Er barna med på å ta bildene og plukke ut hvilke bilder som skal være med i dokumentasjonen som går ut til foreldrene? Dette kom fram i svarene som jeg fikk inn fra den andre barnehagen. Der fikk jeg vite at barna er med og finner bilder på dataen som skal brukes i den pedagogiske dokumentasjonen, de får være med å medvirke i sin egen hverdag ved å være med å påvirke valg av materialer og utforming av det fysiske miljøet. Dette var det de ansatte svarte. En av foreldrene svarte: « I månedsrapporten fortelles det hva som er gjort, lagt vekt på.» Gjennom dette kan det virke som at de ansatte prøver å la barna være deltakende i den pedagogiske dokumentasjonen, men at dette kanskje ikke kommer helt fram i den.

I intervjuene som jeg fikk inn, kom det fram at data ble brukt av barna for å plukke ut bilder som skulle være med i den pedagogiske dokumentasjonen, og dette får fram både barns synsvinkel og barns medvirkning. I tillegg så prøvde den ene barnehagen å dokumentere barns opplevelser, noe som også får fram barns synsvinkel og medvirkning. Det som derimot kunne gjort dokumentasjonen enda bedre var hvis barna selv hadde fått dokumentert gjennom selv å få bruke kamera til å ta bilder eller å filme. Gjennom dette hadde barns synsvinkel blitt løftet enda mer fram og foreldrene kunne ha fått et innblikk i hva barna deres ser gjennom sin

hverdag i barnehagen. Dette til tross for at barnehager er redde for at kamera skal bli ødelagt og at kamera er dyrt. Jeg hadde et forsøk på dette under min siste praksisperiode. Der lot jeg barna få lov til å bruke mitt personlige kamera, et speilreflekskamera. Jeg forklarte barna at hvis de skulle bruke kameraet måtte de huske å feste snoren rundt halsen først slik at hvis kameraet skulle falle ut av hendene deres gikk det likevel ikke i bakken og ble ødelagt. Jeg fortalte dem hvor de skulle se og hvordan knapp de skulle trykke på for å ta bildet. Barna skjønte dette. Prosjektet mitt gikk over to uker. Og i uke nummer to når jeg igjen kom med kameraet til barna tok samtlige barn å festet det rundt halsen, kikket der jeg hadde fortalt dem at de skulle se og trykket på akkurat den knappen jeg hadde forklart dem at de måtte trykke på for å ta bilde. Når jeg var ferdig med prosjektukene mine, var det tydelige stolte barn på avdelingen som hadde tatt bilder av sine prosjekter og kameraet var like helt, og bildene ble tatt fra barns synsvinkel.

Når det kommer til det nye og ukjente, som IKT kan oppfattes som i barnehagene, så handler det stort sett om å tørre å prøve nye ting. Om man setter seg ned med alle barna og forklarer dem hvordan de ulike digitale verktøyene brukes så vil barna forstå det (se 2.3 & 2.4). Når det nå er et faktum at dette kommer til å bli en del av framtiden i barnehagen så kan man starte og forberede seg til å møte dette allerede nå. På den måten er barnehagene klare til å møte de nye kravene som kommer i den nye rammeplanen i 2016 (se 2.2).

4.2. Kreativ og varierende dokumentasjon

Det er krav om at de ansatte i barnehagen skal dokumentere sitt arbeid å sende ut til foreldrene, men hvordan de dokumenterer, finnes det ingen rammer for. Det har derfor blitt slik i mange barnehager at de har en fast mal som de følger når det kommer til dokumentasjon gjennom månedsplaner, månedsbrev og liknende. Gjennom å ha en fast mal på alt av dokumentasjon som sendes ut kan dette oppleves som lite kreativt og lite varierende for foreldrene som er mottakere av dokumentasjonen i barnehagene. Det å jobbe i barnehage byr på mange utfordringer og mange travle hverdager, derfor kan det å gjøre noe stort ut av dokumentasjonen som sendes ut til foreldrene føles som veldig tidkrevende for de ansatte. Jeg tror heller ikke at foreldre krever at det skal være stort hver måned eller hver uke når de får en form for dokumentasjon fra barnehagene, men at man av og til kan få noe som er litt varierende og som gjør det spennende samt at barnehagene kan få med barns fortellinger rundt ting som er gjort i barnehagen. Det å få noe litt utenom det vanlige kan bidra til

fornøyde foreldre, og det å la barna delta er med på å gjøre både foreldre og barn fornøyde samt at det kan bidra til gode samtaler mellom foreldre og barna i hjemmet.

De dokumentasjonsmetodene som ble brukt i barnehagene som jeg hadde intervju i var SMS og MMS hvis det var noe spesielt som skjedde i løpet av dagen, mail om det var noe annet som foreldremøter, dugnader og liknende, månedsbrev i papirform eller på mail, foreldremøter med powerpoint, bilder og filmer og praksisfortellinger.

Ut ifra mine intervju med foreldrene, så kan det virke som at foreldrene ikke kan få nok dokumentasjon. Denne dokumentasjonen kan være det de får av månedsbrev, ukesebrev eller SMS og MMS gjennom hverdagen. Jeg stilte et spørsmål til foreldrene om hvorfor dokumentasjonen var så viktig for dem. Svaret som kom inn fra en av foreldrene var slik:

«Det er viktig for oss fordi vi gir ifra oss det mest verdifulle vi har og har ikke kontroll på hva de gjør og opplever i mange timer hver dag. Vi trenger å vite hva dagene deres består av og hvordan personalet opplever barna våre.»

Dette mener jeg er en god nok grunn til at barnehagene skal fortsette arbeidet med dokumentasjon og med å få fram barnas synsvinkel og medvirkning. Barn er det mest verdifulle foreldre har, og det å kunne få en dokumentasjon som er laget av barnet sitt kan ha mye å si for foreldrene. Med dette mener jeg at det er enklere for foreldrene å ha en samtale med barnet sitt når de får en dokumentasjon som barnet deres har laget. Om et barn blir sendt ut i barnehagen for å dokumentere sin hverdag, så kan det være enklere for barnet å snakke om dette hjemme, enn hvis foreldrene har fått en dokumentasjon med bilder og fortellinger fra personalets synsvinkel.

Videre så handler dokumentasjonen mye om å gi trygghet til foreldrene. Gjennom den kan de se hva barna deres gjør gjennom hverdagen sin i barnehagen, og få en følelse av å være der selv om de ikke fysisk er tilstede (Svenning, 2011, s.76). Det å være åpen og ikke gi foreldrene et inntrykk av at barnehagen er noe skjult som de ikke er en del av kan unngås hvis man bare er kreativ og varierende i måten man jobber med pedagogisk dokumentasjon i barnehagen (se 2.5).

Den pedagogiske dokumentasjonen som det jobbes med i barnehagen er noe som skal oppleves som positivt for senderne, som er personalet og for mottakerne, som er foreldrene.

Det handler om å få et godt foreldresamarbeid slik at man kan jobbe sammen om å finne løsninger på å jobbe med pedagogisk dokumentasjon som er tilfredsstillende for både foreldre og ansatte, og hvordan barnehagene kan komme fram til et godt foreldresamarbeid kommer jeg inn på i neste avsnitt.

4.3. Trygghet mellom foreldre og barnehagepersonalet

Trygghet mellom foreldre og barnehagepersonalet oppstår gjennom et godt foreldresamarbeid. Dette foreldresamarbeidet bør man starte og bygge opp allerede før barnet starter i barnehagen. Da holdes det i de fleste barnehager noen form for bli- kjent møter der hvor foreldrene inviteres til barnehagen for å hilse på de ansatte som skal jobbe med barna deres hver dag. Hver enkelt barnehage har sine måter å gjennomføre dette på, men det er altså her samarbeidet mellom foreldre og barnehagen starter og det er da viktig å tenke på hvordan man legger opp dette første møtet.

Det å skape et godt foreldresamarbeid og trygghet dannes ved det første møte og derfor synes jeg Bronfenbrenners tre stikkord om dette er veldig relevant i forhold til oppstarten av dette arbeidet (se 2.1). Ved at man legger et godt grunnlag for å skape et godt samarbeid mellom foreldre og barnehage har mye å si for hvordan barnehageårene til barnet blir. Ved at denne tryggheten og tilliten blir skapt, kan dette føre til at foreldre tør å komme med ideer og innvendinger i forhold til det pedagogiske arbeidet i barnehagen og i forhold til hvordan barnehagen kan bli bedre på dokumentasjonen som sendes ut til foreldrene. Jeg stilte spørsmålet om barnehagene noen gang hadde opplevd foreldre som ikke var fornøyde med måten de dokumenterte på og alle unntatt en av de ansatte som svarte på intervjuet mitt svarte nei. Den ene av de ansatte som hadde opplevd å få kritikk skrev: «For 2 år siden fikk vi tilbakemelding på bruk av bilder, de hang for høyt. Evaluerte og fikk bildene hengt lengre ned i barnas synsfelt.» Her har vi et godt eksempel på foreldre som tydelig ser på samarbeidet med barnehagen som noe godt. Det å tørre å ta steget å gå til en ansatt i barnehagen å si noe om måten de gjør ting på er ikke en gitt ting i alle barnehager. Dette er noe som tyder på et stort og godt fokus på foreldresamarbeid og det at de gjorde noe med det tyder på at de tar til seg kritikk og tar foreldrene på alvor. Gjennom et slikt type samarbeid skapes tryggheten hos foreldrene slik at de tør å komme til personalet med sine meninger, og personalet viser at de har respekt for foreldrenes meninger og ønsker å gjøre noe med det.

Som nevnt i forrige avsnitt (se.4.2), så er barna det mest verdifulle alle foreldre har, og det å få dokumentasjon nok om barnas hverdag i barnehagen er noe som ses på som veldig

verdifullt for foreldrene. En av foreldrene svarte dette om dokumentasjon på intervjuene mine:

«Som forelder kan man nesten ikke få for mye info, men jeg vil selvfølgelig ikke at dokumentasjonen skal prioriteres så høyt at barna mister verdifull tid med de voksne.»

Her har man en forelder som tror at det går ut over barnas tid sammen med de voksne om man skal dokumentere til foreldrene. Men trenger det egentlig å være tilfellet? Hva om de i barnehagen faktisk tar barna mer med på å lage dokumentasjonen som går ut til foreldrene. Hva om de lar barna delta på dokumentasjonen gjennom å ta bilder og at de får være med på å bestemme hva som skal stå i dokumentasjonen. Ta bilder sammen med barna og snakk med dem etterpå om hva de opplevde mens de tok bildene. Sett sammen for eksempel en powerpoint sammen med barna der de voksne skriver ned det barnet sier, og sett på slutten navnet på barna som har vært med på å lage dokumentasjonen. Gjennom dette mister ikke barna verdifull tid sammen med personalet og de får samtidig være med på å fortelle foreldrene hva de har opplevd gjennom sin hverdag i barnehagen. Dette er noe jeg tror de fleste foreldre ville blitt veldig glade for å kunne få oppleve også. Ved å bruke en slik metode vil det også være med på å skape en trygghet for foreldrene gjennom at de får se barnas hverdag dokumentert av barna gjennom barnas øyne, og dermed få en forståelse av hva som opptar barna deres.

Personalet i barnehagen må ta foreldresamarbeid på alvor og jobbe aktivt med å skape en trygghet mellom barnehagen og foreldrene. Et godt foreldresamarbeid utvikler mange gode samtaler, fornøyde voksne og lykkelige barn, og sist, men ikke minst, foreldre som føler seg trygge på å la barna være igjen i barnehagen om morgenen når de leverer dem fra seg.

4.4. Framtidens barnehage

Som jeg har nevnt tidligere i dette kapittelet og i teorikapittelet så går barnehagene i dagens samfunn en ny framtid i møte, når den nye rammeplanen kommer i 2016 (se 2.2). Den framtiden som venter oss nå er en spennende framtid for mange og skremmende for mange. I 2016 stilles det krav til IKT bruk i barnehagene, både av voksne og av barn. Med denne endringen må barnehagene gjøre seg kjent med ulike digitale verktøy å bruke dem i arbeidet

med barn. Barna må også få komme i kontakt med de digitale verktøyene, og dette krever voksne som vet hvordan de fungerer og har evnen til å lære det bort til barna i barnehagen.

For at barnehagepersonalet skal være så godt forberedt på framtidens barnehage så må de være villige til å aktivt jobbe med kvalitetsutvikling i barnehagen. Dette handler om å være åpen og mottakelig for det vi har i vente i framtidens barnehage og begynne å tilnærme oss det så fort som mulig. Jeg stilte følgende spørsmål til de ansatte i barnehagene: Jobber dere med kvalitetsutvikling blant personalet i barnehagen? På hvilken måte? Den ene barnehagens svar var:

«Prøver å holde oss faglig oppdaterte, bl.a. ved å ha studenter i praksis og ved å lese ny teori og litteratur. Bruke ny teknologi. Diskutere arbeidsmåter/ væremåter. Lytte til barn og foreldre.»

Fra den andre barnehagen fikk jeg inn svar som kurs i Reggio Emilia, personalmøter/ planleggingsdager, foredrag på kveldstid og refleksjonsmøter.

Ut ifra de svarene som jeg fikk inn fra de ansatte i de to barnehagene så kan det virke som om at begge barnehagene er klar over at barnehagene nå er gjennom en endringsfase, og at det derfor er viktig å jobbe aktivt med personalet slik at alle skal få oppleve dette som noe positivt. Når man skal jobbe med sitt personale er det viktig at man kjenner hver enkelt og deres forutsetning. Vi er alle forskjellige og har forskjellige interesser og forutsetninger. Slik blir det også når den nye rammeplanen kommer. Ikke alle vil ha like stor interesse for å bruke digitale verktøy og noen kommer til å jobbe mer med det enn andre, men det er likevel viktig at alle lærer seg å bruke de ulike verktøyene slik at alle kan være med å bidra i den nye barnehagen. Ved å begynne å jobbe med dette nå, kan lederne i barnehagene begynne å jobbe med de ansatte gjennom å bruke flytsonemodellen (se 2.6). Gjennom å kartlegge hvor hver enkelt ansatt ligger i forhold til bruk av digitale verktøy og digitale verktøy sammen med barn, kan lederne begynne å utfordre de ansatte til å begynne å lære seg å bruke det og til å finne metoder til hvordan man kan bruke digitale verktøy sammen med barn. Men skal man bruke flytsonemodellen er det da viktig at en leder kjenner sine ansatte slik at de ikke ligger over eller under, men alltid i midten av modellen, altså, i flytsonen.

Målet med å jobbe aktivt med personalet i forhold til tilnærmingen til IKT- feltet, må være at man ikke skal ha vegrere når bruken av digitale verktøy blir et krav. Jeg mener heller ikke at alle skal være innovatører (se 2.6), men om man klarer å få alle midt på Rogers idealtyper, så

er det en god start på å nærme seg framtiden. Dette er framtiden og aktivt arbeid med kvalitetsutvikling av barnehagepersonalet skaper god barnehagekvalitet i barnehagene i framtiden.

4.5. Oppsummering

Jeg har gjennom dette kapittelet lagt fram de funnene jeg fikk gjennom mine intervju. Funnene har jeg satt opp imot teorikapittelet (se 2), samt at jeg har drøftet dem gjennom mine egne erfaringer og meninger. Selv om jeg gjennom denne oppgaven har presentert mine funn, mine erfaringer, mine meninger opp imot teori, så er ikke dette et fasitsvar på hvordan man skal jobbe med IKT, foreldresamarbeid, kvalitetsutvikling, barns synsvinkel og barns medvirkning i barnehagen. Dette er funn som jeg har gjort ut ifra to barnehager, det er forslag fra min side til hvordan jeg har og hvordan jeg ønsker å jobbe innenfor dette feltet i barnehagen. Det finnes ingen konkrete fasitsvar på hvordan man skal jobbe med de punktene som jeg nevnte over i barnehagen. Alle barnehager er forskjellige og har forskjellige forutsetninger. Alt handler om å finne en måte å jobbe på som fungerer for alle parter. Klarer man aktivt å jobbe med å få fram barns synsvinkel og barns medvirkning i barnehagen og på å videre få dette fram i dokumentasjonen som sendes ut til foreldrene kan man kalle dette for god barnehagekvalitet.

Jeg snakket i forrige avsnitt om flytsonemodellen og om hvor viktig det var å bruke denne i forhold til kvalitetsutviklingen av barnehagepersonalet. Dette handler om mestring og mestringsfølelse blant de voksne i barnehagen. Derfor vil jeg også påpeke at denne modellen like gjerne kan brukes når man arbeider med barna, og ikke minst når man jobber med digitale verktøy sammen med barn. Man skal, i barnehagen, aktivt jobbe med at barn får utfolde og utvikle seg gjennom læring og danning. Dette handler i stor grad om å kunne utfordre barna også. Om man gjør det samme i barnehagen hver dag, for eksempel setter en boks med lego foran et barn og tenker at det er morsomt, kan dette føre til at barnet føler kjedsomhet etter hvert. På den andre siden om man hele tiden skal presse barna til å gjøre ting som de ikke er trygge på kan dette skape angst og redsel hos barn, men om man finner mellomtingen, utfordrer barna akkurat passe, vi også barna oppleve mestring og få mestringsfølelsen og ikke minst, de vil havne i flytsonen. Man må ha troen på at barn kan, for det har jeg erfart ved flere anledninger at de kan. Barna lærer fort og de er interesserte i å lære. Om man da kommer med et kamera og snakker med barna om hvordan man bruker det, så vil man fort erfare som ansatt i barnehagen at barna lærer, og de lærer fort.

5. Avslutning

Jeg tror framtidens barnehage blir en spennende barnehage. Den tar for seg akkurat det som er aktuelt for det som interesserer barna som vokser opp i dagens samfunn. Den gir muligheter for å lære barna hvordan man skal bruke IKT og hvordan man bruker digitale verktøy på den rette måten. I tillegg blir det lagt til rette for at alle barn skal få bli kjent med de ulike digitale verktøyene som finnes på markedet i dag og dermed gjør barnehagebarna klare for overgangen til skolehverdagen.

Problemstillingen jeg hadde for denne oppgaven var: hvordan kan en barnehage få fram barnas perspektiv i pedagogisk dokumentasjon. Jeg føler at jeg gjennom denne oppgaven har fått svart på den problemstillingen jeg har satt meg ved at jeg har kommet fram til gode metoder for å få inn barnas perspektiv i dokumentasjon i barnehagen. Dette ved bruk av digitale verktøy. Videre så har jeg også valgt å ta inn foreldreperspektivet og foreldresamarbeid for å prøve å få fram hvor viktig god dokumentasjon fra barnehagen er for foreldrene, og da spesielt ved å la barna få ta stor del av dokumentasjonen.

Gjennom å ha jobbet med denne oppgaven, har jeg fått jobbet og gjort undersøkelser innenfor et tema som jeg interesserer meg veldig mye for, nemlig foreldresamarbeid, barns medvirkning, barns synsvinkel. I tillegg har jeg fått lært mer om kvalitetsutvikling i barnehagen, og hvor viktig det er at barnehager jobber aktivt med dette for å følge samfunnet vårt som stadig er i endring.

Videre så har jeg fått hjelp av to forskjellige barnehager, både av foreldre og ansatte, som har tatt seg tid til å svare på mine brevintervju, og som igjen har gitt meg funn som jeg kan lære å ta med meg videre og jobbe med når jeg begynner mitt arbeide i barnehage om ikke lenge. Jeg var så heldig at jeg fikk hjelp av to helt forskjellige barnehager, ved at den ene var en kommunal og den andre var en privat foreldredrevet barnehage. Man kan se at det er forskjeller mellom disse to barnehagene i intervjuene gjennom at man ser satsingsområdene deres. Den ene utvikler seg gjennom lesing og ved å ha studenter i praksis, den andre har Reggio Emilia som et satsingsområde, noe som kanskje går igjen i de fleste kommunale barnehager føler jeg.

Videre så jeg gjennom funnene mine at foreldrene i den kommunale barnehagen var mer fornøyd med dokumentasjonen de fikk fra barnehagen enn de foreldrene som var i den private barnehagen. Dette kan selvfølgelig være ren tilfeldighet, men det kan også kanskje ha noe

med at det stilles ulike krav til de to forskjellige barnehagetyper, uten at jeg skal si dette for sikkert.

Jeg synes det har vært en spennende oppgave å jobbe med, men jeg har følt gjennom arbeidet med den at det har vært noe vanskelig å begrense seg og å holde seg innenfor rammene slik at den ikke skulle bli for stor og omfattende. Det er en ting med å jobbe med en slik type oppgave. Man får selv velge tema og problemstilling, og da er det eneste rette å velge et tema som virkelig interesserer en, og da kan det fort oppstå situasjoner hvor man må bremse å begynne å se på problemstilling og sette rammer for hva man skal satse på under denne oppgaven og hva man må vente med å se på til en senere anledning. Jeg ville absolutt jobbet videre med dette temaet og kanskje satset enda mer på foreldresamarbeidet. Hadde jeg følt at jeg har hatt tid til det så hadde jeg ønsket og sendt ut et videreutviklet intervju til foreldrene og gått mer inn på dokumentasjonen og prøvd og fått mer ut av hvordan de tenker om at barna deres dokumenterer i stedet for personalet og hva de synes om at IKT og digitale verktøy nå snart blir en stor del av barnehagehverdagen til barna deres. Jeg ser for meg at foreldresamarbeid og barns medvirkning er noe som jeg vil jobbe aktivt med i min yrkesrolle i barnehagen. Jeg ønsker i tillegg å se barn som dokumenterer sin hverdag i barnehagen gjennom å bruke digitale verktøy som fotokamera, filmkamera og data, og dette er noe jeg vil at skal bli en spennende utvikling for barn, foreldre og ansatte i barnehagen.

Man må bare ufarliggjøre alle de digitale verktøyene, både for ansatte og foreldre som er skeptiske eller føler en form for redsel for at dette nå skal komme inn i barnehagen. Snakk med foreldrene og forklar dem at det er ikke skummelt om barna går rundt med kamera eller sitter på dataen og ser på bildene som de har tatt. Det er positivt, for på denne måten får vi være med å delta i barnas hverdag og se den gjennom barnas øyne. Ser man det fra barnas perspektiv så er det også positivt. Barna får en ny hverdag, der de får lære nye og spennende ting. Nå er det riktignok slik at mange barn allerede har erfaringer med noen form for digitale verktøy når de kommer i barnehagen, men dette gjelder ikke alle. Uansett tror jeg at den biten hvor man sender ut barna for å dokumentere sin hverdag og snakker med barna om hva de har opplevd og legger ved i dokumentasjonen kan føre til en mestringsfølelse hos barna og ikke minst en stolthet som kan være med på å glede et hvert voksens menneske og som igjen kan ses på som en god barnehagekvalitet i framtidens barnehage.

6. Litteratur:

Aasgaard, A, (2013). *Se meg! Pedagogisk arbeid i barnehagen*. Drammen: Elektronisk undervisningsforlag AS.

Barnehageloven, (Lov-2005-06-17-64). (2008). Oslo: Cappelen akademisk forlag, lovdata.

Bjørkeng, P.- K, (2011). *Den nye barndommen- om hvordan barna ble familiens autoriteter. Barn digitale hverdag*. Oslo: Cappelen Damm. (Kompendie, IKT i lek og læring).

Bø, I (2011). *Foreldre og fagfolk*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kompendie, foreldresamarbeid).

Bølgan, N (2009). *Du gjør bare sånn! Bruk av digitale verktøy sammen med barna*. Bergen: Fagbokforlaget.

Bølgan, N (2009). *Vil du være med så heng på! Barnehagen som digital arena*. Bergen: Fagbokforlaget.

Høiland, T & Winje, G (2010). *Nå er det min tur. Om IKT i barnehagen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Kvistad, K & Søbstad, F (2013). *Kvalitetsarbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Larsen, A.- K, (2012). *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Dalland, O, (2012). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Jæger, H & Torgersen, J.- K (red) (2012). *Medialisert barndom. Digital kultur i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Postholm, M.- B, (2011). *Kvalitativ metode. En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. Oslo: Universitetsforlaget.

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Skogen, E (red.).(2013). *Å være leder i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget.

Svenning, B, (2009). *Hva fortelles om meg? Barns rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

Marita Pedersen, Kandidatnummer: 11, Bachelor, 3IKT

Tredjeutkast-rammeplan 19-02-2014. Hentet ned fra:

<http://www.udir.no/PageFiles/81698/Tredjeutkast-rammeplan-19-02-2014.pdf?epslanguage=no>.

7. Vedlegg:

7.1. Vedlegg 1: Spørreundersøkelse ansatte.

Hei alle sammen!

Mitt navn er Marita Pedersen. Jeg er student ved Dronning Mauds Minne Høgskolen hvor jeg nå går mitt siste år med fordypning i IKT i leik og læring.

Jeg jobber nå med bacheloroppgaven min, og jeg trenger derfor deres hjelp til å samle inn data til den. Den oppgaven jeg skriver handler om hvordan barnehagene kan bruke pedagogisk dokumentasjon mer kreativt slik at det bidrar til økt engasjement for foreldresamarbeid. Jeg trenger derfor deres hjelp i form av at dere deler deres erfaringer og ønsker på dette området.

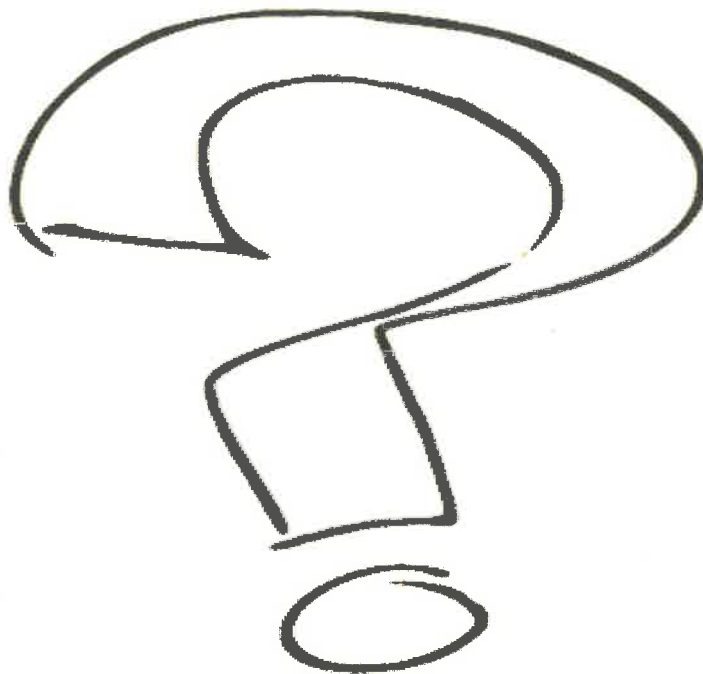
Denne spørreundersøkelsen er helt frivillig og selvfølgelig helt anonym, så hvis dere ikke ønsker å delta, leverer dere den ikke inn, og den skal ikke signeres med navn.

Jeg håper at så mange som mulig tar seg tid til å svare på spørsmålene.

På forhånd, takk!

Marita Pedersen, Kandidatnummer: 11, Bachelor, 3IKT

Med vennlig hilsen Marita Pedersen.

1. Hvilke former for pedagogisk dokumentasjon anvender dere i barnehagen?

2. Mener du at dere dokumenterer på en måte som oppleves som varierende for foreldrene?

Hvis ja, på hvilken måte?

3. Hva kunne barnehagen blitt bedre på når det gjelder pedagogisk dokumentasjon?

4. Hvordan føler du at barnehagen ivaretar barns medvirkning og synsvinkel i pedagogisk dokumentasjon?

Marita Pedersen, Kandidatnummer: 11, Bachelor, 3IKT

5. Har dere noen gang fått tilbakemelding fra foreldre som ikke har vært fornøyd med måten dere dokumenterer på? Hvis ja, hva var de ikke fornøyd med og hva gjorde dere med det?

6. Jobber dere med kvalitetsutvikling blant personalet i barnehagen, på hvilken måte?

7. Er det noe annet du ønsker å formidle når det kommer til barnehagens måte å dokumentere ut til foreldrene på?

7.2. Vedlegg 2: Spørreundersøkelse foreldre.

Hei alle sammen!

Mitt navn er Marita Pedersen. Jeg er student ved Dronning Mauds Minne Høgskolen hvor jeg nå går mitt siste år med fordypning i IKT i leik og læring.

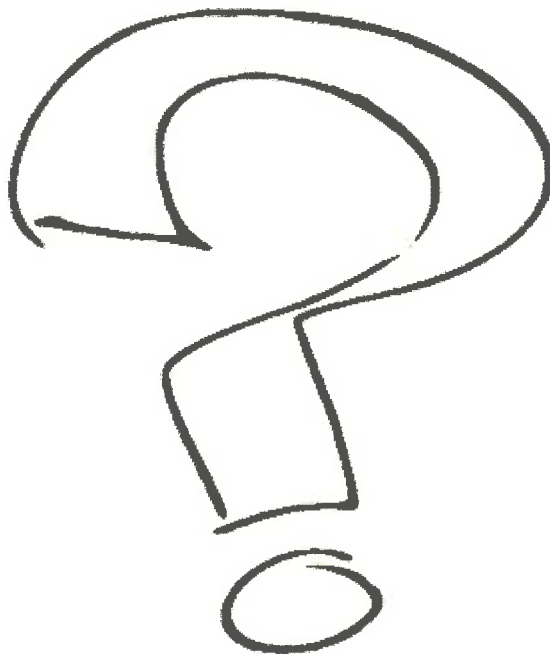
Jeg jobber nå med bacheloroppgaven min og jeg trenger derfor hjelp fra alle dere for å samle inn data til oppgaven min. Oppgaven jeg holder på å skrive handler om hvordan barnehagene kan bruke pedagogisk dokumentasjon mer kreativt slik at det bidrar til økt engasjement for foreldresamarbeid. Jeg trenger derfor deres hjelp til å dele erfaringer og ønsker på dette området.

Denne spørreundersøkelsen er helt frivillig og selvfølgelig helt anonym, så hvis dere ikke ønsker å svare på den leverer dere den ikke inn igjen og den skal ikke signeres med navn.

Jeg håper likevel at så mange som mulig av dere tar dere tid til å svare på den.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen Marita Pedersen.

1.Hvor ofte dokumenterer barnehagen til dere? (ukesbrev, månedsbrev,SMS, MMS o.l)

2.Hvilke former for dokumentasjon sender barnehagen ut til dere, og på hvilken måte? (mail, papirform, dropbox, SMS, MMS o.l)

3.Er dere fornøyd med den måten ting blir dokumentert på eller er det noe dere kunne ha tenkt dere at de skulle gjort annerledes?

4.Synes dere barnehagens dokumentasjon er oppfinnsom eller varierende, om ikke, hvorfor?

Marita Pedersen, Kandidatnummer: 11, Bachelor, 3IKT

5. Kommer barnas synsvinkel frem i dokumentasjonen? Hvis ja, på hvilke måte?

6. Hvor viktig er det for dere å få dokumentasjon fra barnehagen, hvorfor?

7. Er det noe annet dere kan formidle om barnehagens måte å dokumentere på?